

Motion

1976/77: 1108

av fru Lantz m. fl.
om föräldrautbildning

Numera är behovet av föräldrautbildning i någon form allmänt erkänt. Behovet av utbildning har blivit påtagligt under senare tid, mycket på grund av familjernas-föräldrarnas ändrade livsmönster. Privatiseringen och isoleringen av familjen fortsätter trots att kärnfamiljen allt oftare ifrågasätts. Barnen betraktas fortfarande som privat egendom. Tanken på ett allmänt kollektivt föräldraskap, där barnen är gemensam tillgång och där samhället tar ansvar för omsorgen är ännu långt borta.

Bostädernas utformning och lokalisering, det förhållandet att arbetsplatserna ligger långt från bostäderna bidrar till att förstärka isoleringen. Dessutom saknas det sociala kontaktnätet bakåt i tiden till mor- och farföräldrar, eftersom många människor tvingats flytta från sin hemort för att få arbete.

Trots att samhället på olika sätt byggt ut stödet till kärnfamiljerna står familjerna på sätt och vis mer ensamma i omsorgen och uppfostran av barnen nu än tidigare. En allmän föräldrautbildning måste ses som en familjepolitisk stödåtgärd. Men barn- och familjefrågor är inga isolerade frågor som kan ses och behandlas för sig, utan de måste ses i ett totalt samhälleligt sammanhang. Och för att mer långsiktigt förändra familjernas och därmed också barnens situation krävs genomgripande sociala och ekonomiska åtgärder. Det behövs t. ex. en bostadspolitik som är inriktad på kollektiva boendeformer. Det behövs en arbetsmarknadspolitik som gör det möjligt att förena arbetsliv och föräldraskap, där arbetsplatserna lokaliseras nära hemmet och där arbetstiden är förkortad för alla.

Det behövs en ny syn på barnens ställning i samhället. Det behövs en politik som sätter barnens behov i centrum, där barnomsorg är något naturligt och nödvändigt.

Det krävs utbildning för alla yrken, men förälder blir man utan utbildning. Ingen ifrågasätter om man är lämplig eller hur man klarar föräldrarollen. Det förutsätts att alla har naturlig fallenhet att bli bra föräldrar. Man förlitar sig på den s. k. moders- och nu för tiden också alltmer på fadersinstikten. Man skall som förälder på något sätt känna på sig vad som är fel och vad som är rätt. Under ett barns uppväxttid kommer det alltid in moment i utvecklingen, fysiska och psykiska, som är nya för föräldrarna och som de inte vet hur de skall bemästra. För att klara av att vara förälder måste man få någon form av utbildning. Det är lika mycket fråga om rena baskunskaper som att ha psykologisk vetenskap om olika förhållanden för att kunna reda upp konflikter. Man måste t. ex. känna till att en 5-åring inte

är mogen att klara av trafiksituationer för att inte köpa honom en cykel och släppa ut honom i trafiken.

För att kunna köpa en ofarlig barnvagn, där korgen inte kan lossna från underredet, måste man kunna bedöma barnvagnens säkerhet och hållfasthet. Nu är fabrikanternas påtryckningar den enda utbildning man får om barnvagnar. Många svåra barnolyckor förorsakas genom att dörrar i lägenheter och fastigheter är av glas. Detta måste man veta för att inte sätta in glasdörrar. Man måste också som förälder få reda på att de s. k. rullbräderna är farliga för barnen för att inte köpa dem. Om man som förälder av ekonomiska skäl inte klarar av det kommersiella trycket att vid en viss tidpunkt köpa en viss sorts jeans, ballongjackor och andra modegrejor, så är det inte farligt för barns fysiska hälsa, men kanske för deras psykiska. Det händer inte så sällan att barn blir mobbade just därför att de inte är klädda moderiktigt. Det är i praktiken nästan omöjligt att förbjuda farliga leksaker och onödiga modegrejor även om man vet deras brister. Genom kunskap och information kan föräldrar bli medvetna om dessa onödiga och dåliga prylar och bara genom att inte köpa dem bojkotta deras existens.

Men föräldrautbildning handlar inte bara om att undvika farliga och onödiga saker i barnens tillvaro. Det handlar också om hur man som förälder betar sig i mer psykologiska situationer, t. ex. hur förbereder man sin tonårsdotter inför hennes första menstruation? Föräldrautbildningen skall inte bara sikta till att förmedla rena faktakunskaper, den skall också syfta till att göra föräldrarna medvetna om sin egen situation, om ekonomisk och social utslagning och om hur samhället fungerar och vad som behövs för att ändra på förhållanden som är oriktiga. Utbildningen skall skapa bättre förutsättningar för att ge barnen en riktigare uppväxtmiljö och bidra till en kollektiv syn på barnen.

Det finns naturliga perioder och tidpunkter under ett barns uppväxttid som passar bra för föräldrautbildning. Utbildningen kan ges i skolan, inom mödravården, på BB och inom barnavården. Det är viktigt att uppsökande åtgärder vidtas så att de som bäst behöver föräldrautbildning också nås av den.

Med stöd av ovanstående föreslås

att riksdagen hos regeringen hemställer om initiativ till utarbetande av riktlinjer för en allmän föräldrautbildning i syfte att främja i motionen anförda målsättningar.

Stockholm den 25 januari 1977

INGA LANTZ (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)

i Malmö

TORE CLAESON (vpk)

TOMMY FRANZÉN (vpk)